

Noodzaak en transitie naar Bodem en Water Sturend in ruimtelijk beleid

LOSS Symposium

Utrecht, 3 november 2022

Dolf Kern, Staf Deltacommissaris

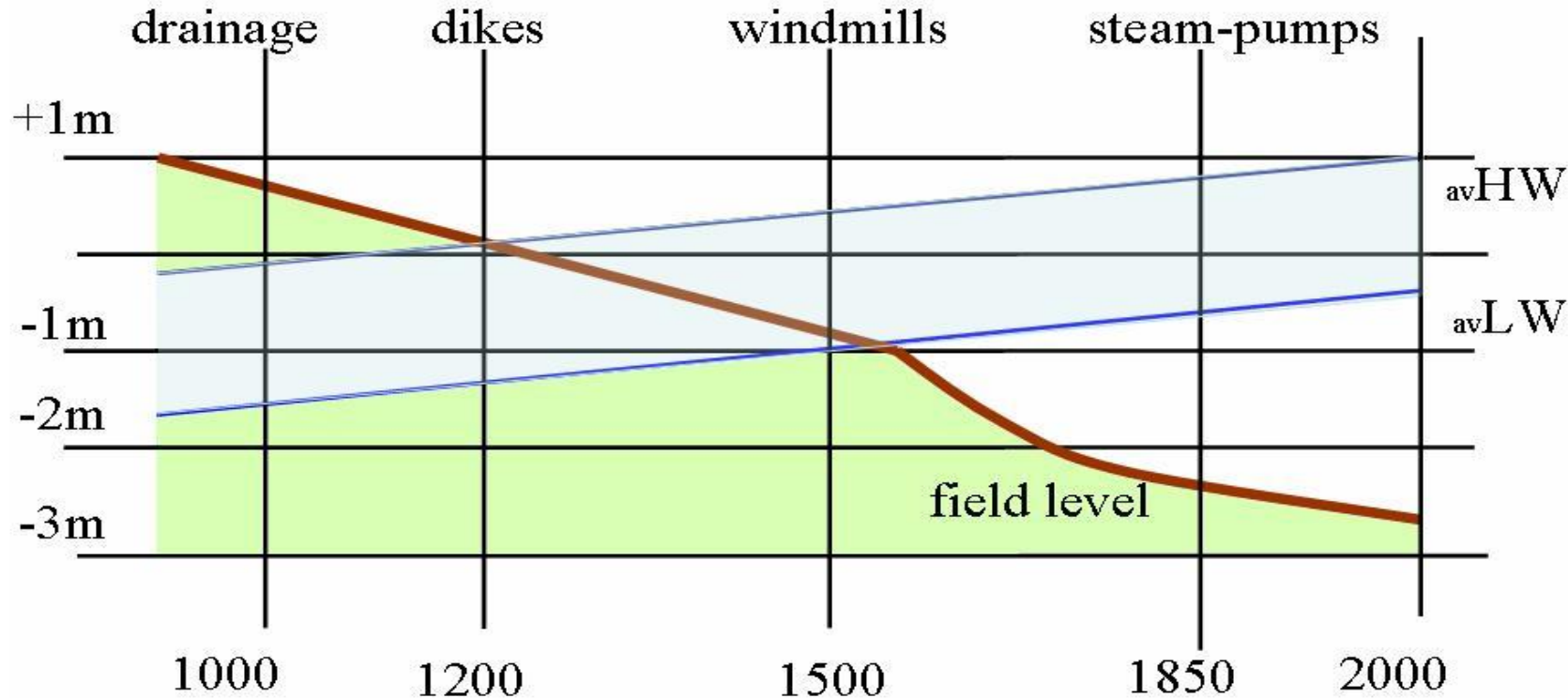

Een historie van leven met Water

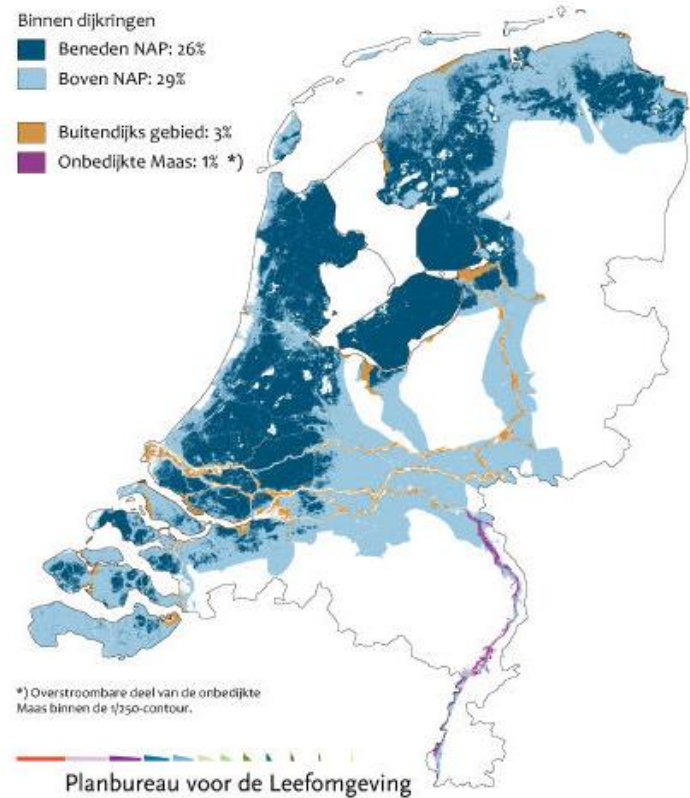

Waterbeheer maakte het land (kwetsbaar)

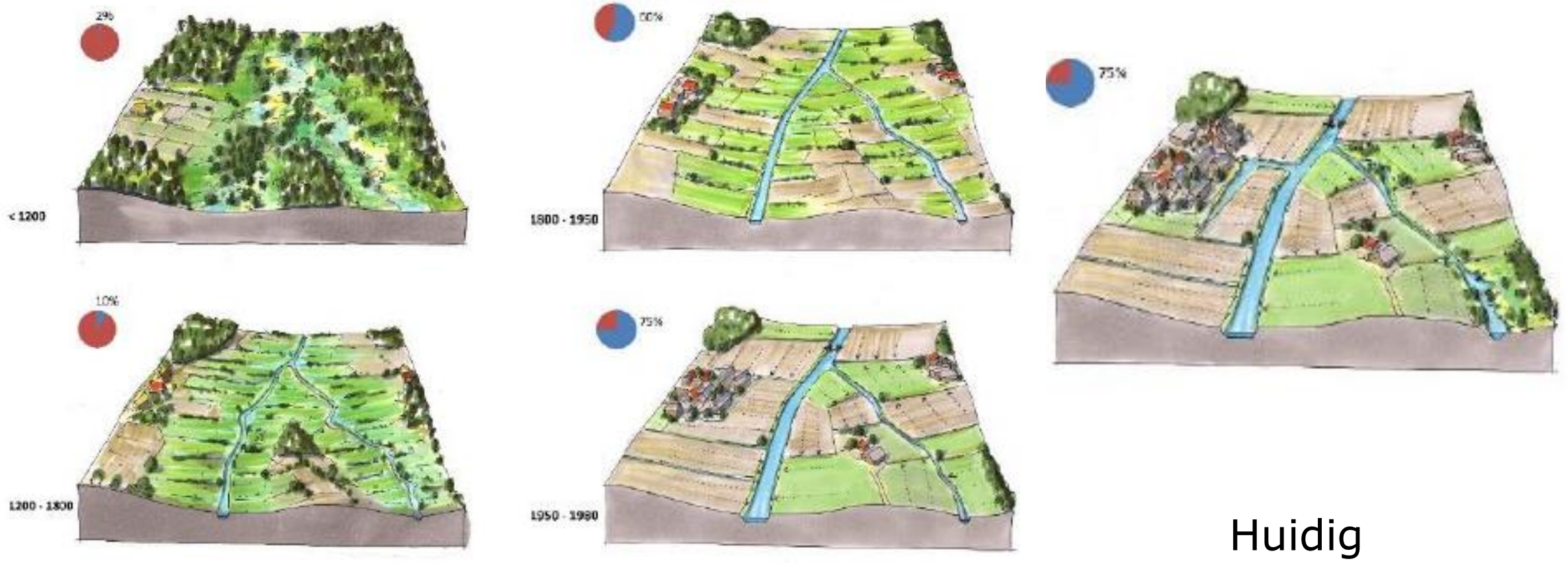
- Binnen dijkringen
- Beneden NAP: 26%
- Boven NAP: 29%
- Buitendijks gebied: 3%
- Onbedijkte Maas: 1% *)

CONCEPT

Ontwatering zandgronden voor landgebruik maakt kwetsbaar voor droogte en wateroverlast

Voor 1800

Voor 1980

Huidig

CONCEPT

Huidig beheer veen is vicieuze cirkel

Extremen nemen toe

nrc Kampioenschappen Negen sporten en bijna vijftienduizend atleten op het multi-EK in München
SPORT E10-13
VRIJDAG 12 AUGUSTUS 2022

25 april 9 mei 23 mei

6 juni 20 juni

Europa droogt uit
Hoe dit jaar overal op het continent het water uit de bodem verdwijnt
IN HET NIEUWS 4-5

4 juli 18 juli 1 augustus

32°C Het blijft erg warm, en erg droog. Het weerbericht wordt ook zonnovergoten.
NRC REDACTIE redactie@nrc.nl
ABONNEMENTSWAGEN ga voor meer informatie naar nrc.nl/waarschuwing
Deze uitgave komt voort uit Algemeen Handelsblad (0328) en Nieuwe Rotterdamse Courant (0344)
PRIJS €1,95 Jaargang 52 nr. 216

Natter Droger Heter Vaker

T6 NIEUWS VAN DE DAG 16 17 NIEUWS VAN DE DAG

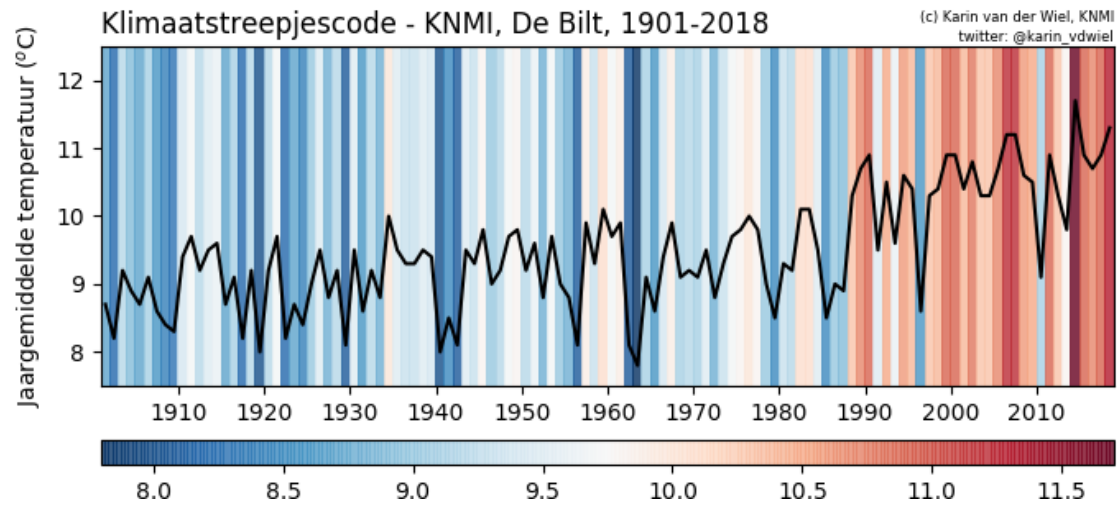
LIMBURG-LEeft IN VRÉES

Verdriet en onzekerheid over wat kan komen: overstromingen teisteren provincie

Honderden ondergelopen huizen, weggespoelde auto's, een ingestorte brug, talloze in allerijl uitgeverde evacuatie: Limburg verhoort nog in grote onzekerheid en paniek. Het demissionaire kabinet beschouwt de overstromingen als een ramp, zegt premier Mark Rutte. Rutte gaat vrijdagavond kijken in streken waar het komende dagen spaarzaam wordt. "Het water in de Maas bereikt naar verwachting vrijdag de hoogste stand in 200 jaar."

Evacués op alles wat rijdt

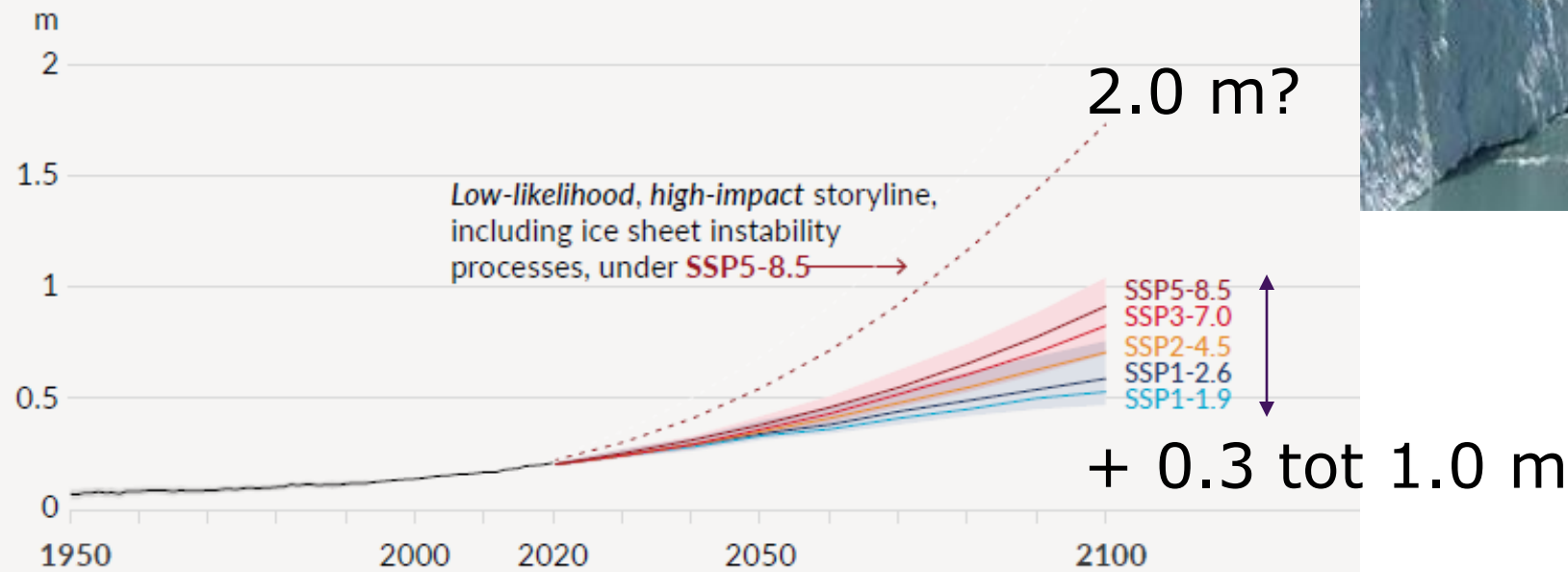
Evacués op alles wat rijdt. De provincie Limburg wordt getroffen door overstromingen. In de afgevlonden gebieden worden huizen en bedrijven weggespoeld. De provincie heeft al duizenden mensen geëvacueerd. De evacuatie wordt voortgezet. De provincie heeft al duizenden mensen geëvacueerd. De evacuatie wordt voortgezet.

De zeespiegel stijgt

d) Global mean sea level change relative to 1900

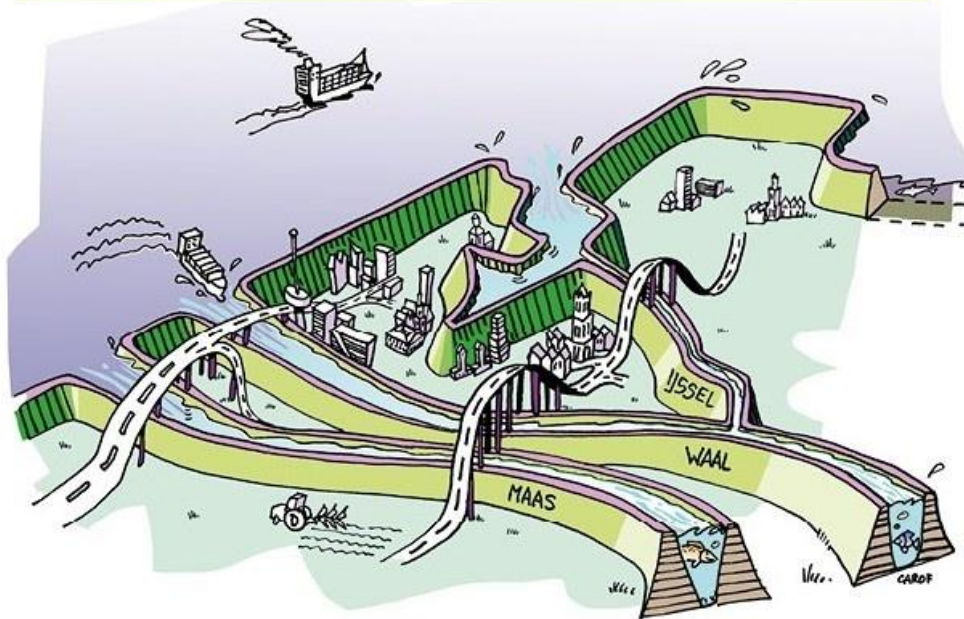

Bron: IPCC WG1, 2021

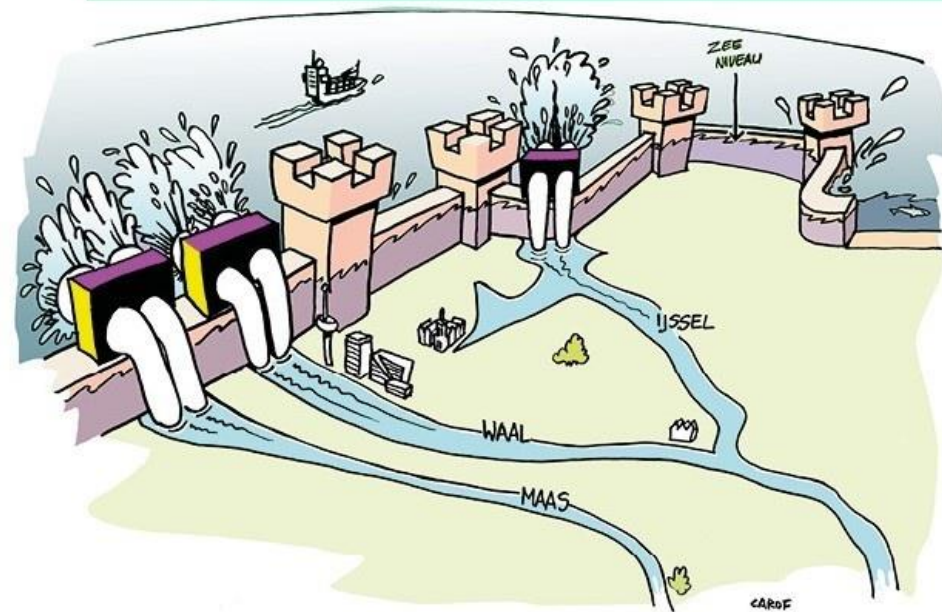

Beschermen tegen stijgende zeespiegel vraagt ruimte !

Beschermen open

Beschermen gesloten

CONCEPT

Transities: onderling afhankelijk + synergiekansen

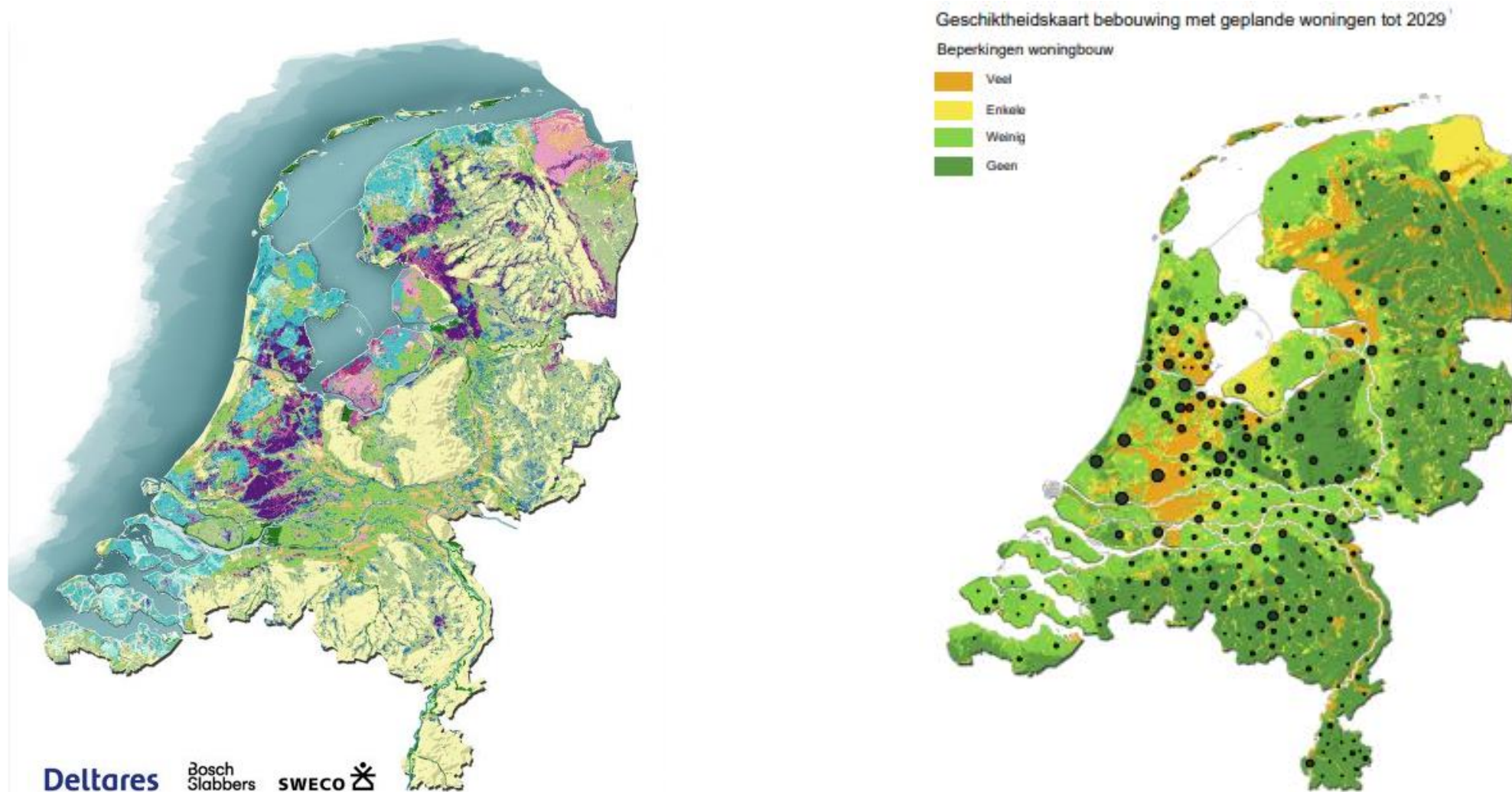
**Reductie
stikstof-
emissie**

**Herstel
grondwater
Water & Bodem
Sturend**

**Perspectief
landbouw**

Water en bodem sturend ! (gaat niet automatisch goed....)

Water en Bodem sturend – politieke basis

Coalitieakkoord:

- › ‘Water en bodem sturend bij ruimtelijke planvorming’

Beleidsprogramma IenW (mei 2022):

- › Hoofdlijnen
- › “September informeert IenW Kamer over invulling en positionering tov andere programma’s zoals NPLG”.

Concrete vervolgstappen 2022:

- › Onderdeel startpakket NPLG, Novex, Woningbouw richting gebiedsprocessen onder regie van provincies.
- › Interdepartementale afstemming o.l.v. BZK (bijeenkomsten met provincies)
- › Kamerbrief over Water en Bodem Sturend. Via CFL naar MR ~~1 oktober, 14 oktober, 4 november~~ 11 november?

CONCEPT

Proces water en bodem sturend **na** Kamerbrief

November
BZK 2022

- Afstemming sturingsprincipes met NPLG en Woningbouwopgave

- Afstemming in MR
- Start overleg effecten / uitwerking (bots-proef)
- Actieve participatie Rijk in gebiedsprocessen

Juli 2023
"Bod"
provincies

- Sturingsprincipes zijn geconcretiseerd
- Ruimtelijke puzzel gelegd

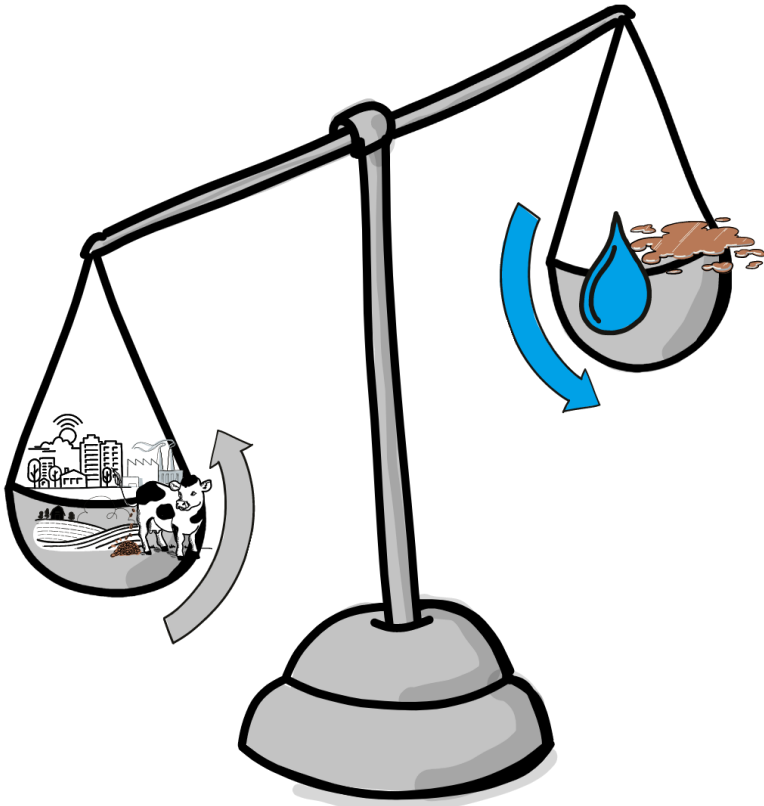
- Bestuurlijke formele afstemming (koepels, en regio's)
- Besluitvorming over wat vast te leggen in bestuurlijke afspraken, wat in NOVI, wat in regelgeving

Okt 2023
bestuurs-
afspraken
per
provincie

- Vaststellen inhoudelijk taakstellingen met kaarten
- Financiële afspraken
- Start vastleggen afspraken in NOVI update.
- Watertoets borgt realisatie

- > Interdepartementale en interbestuurlijke afstemming (CFL, RFL, NPLG)
- > Update brief aan 2eK: hoe staat het met realiseren WBS.

CONCEPT

Water en Bodem is kaderstellend. Niet alles kan overall.

- Ruimtelijke keuzes maken (niet alles kan meer overall)
- Het Rijk maakt structurerende keuzes, om richting te geven aan brede gebiedsprogramma's van provincies (comply or explain)

Er wordt veel in beweging gezet (transities)

- Woningbouwprogramma, NPLG, Energietransitie

Uitdagingen fysieke leefomgeving

- Voorkom afwentelen problemen op andere gebieden, naar de toekomst of van privaat naar publiek;
- De grens van de maakbaarheid bodem en watersysteem en wat de natuur aankan, is bereikt (internationale verplichtingen niet gehaald);
- Ruimte houden voor toekomstige oplossingen
- Naar een nieuw evenwicht = omslag in denken en doen;

Uitgangspunten kamer brief

> **Niet afwentelen**

- Tijd: zicht op lange termijn (generaties)
- Ruimte: andere gebieden
- Wie: van privaat naar publiek (beheer).

> **Toename extremen** (en onzekerheid)

- Rekening houden met worst case scenario's (voorkom lock in, oplossingsruimte open houden)

> **Samenhang** wateroverlast, biodiversiteit, droogte en bodem (sponswerking)

> **Internationale verplichtingen** (KRW: waterkwaliteit en grondwaterstanden)¹⁴

> **Robuust/weerbaar** (meerlaags veiligheid)

- Naast preventie ook gevolgbeperking door ruimtelijke inrichting en bewustwording

> **Bodem:**

- minder afdekken, vergraven en niet verontreinigen, vitale bodem

> **Integrale** aanpak leefomgeving

- Water en bodem als vertrekpunt voor nadere transitie

> **Comply or explain**

CONCEPT

Uitdaging Eenduidig verhaal van rijk naar regio

Een 'bijverschijnsel' van de waterstofeconomie is de substantiële watervraag. Naast koeling is stoichiometrisch met elke kg waterstof 9 kg water gemoeid, zowel aan de elektrolyse-kant (verbruik) als bij de brandstofcel (productie).

Minister Hugo de Jonge maakt provinciale woningbouwafspraken voor 900.000 nieuwe woningen

Nieuwsbericht | 13-10-2022 | 15:12

Het gebeurt in de regio

Samenwerken aan later

- Leren omgaan met onzekerheden
- 3D ontwerpen
- Ontwerp buiten grenzen/tijd
- Leer elkaars taal spreken

